

SAUGAUS ELGESIO PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ VANDENYJE IR ANT PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ LEDO ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių vandenyje ir ant paviršinių vandens telkinių ledo Zarasų rajono savivaldybėje taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato bendruosius žmonių saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių (toliau – vandens telkiniai) vandenyje ir ant vandens telkinių ledo reikalavimus ir gelbėjimo darbų paplūdimiuose organizavimo principus.

2. Taisyklės galioja visoje Zarasų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teritorijoje, jos privalomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

3. Savivaldybės teritorijoje esantys, naujai įrengti arba rekonstruoti paplūdimiai turi būti įteisinti Savivaldybės tarybos sprendimu, jų sąrašas – skelbiamas Savivaldybės tinklalapyje. Savivaldybės administracijos direktorius organizuoja paplūdimių ir jų maudyklų administravimą.

4. Savivaldybės administracija organizuoja maudymosi vietų, paplūdimių ir maudyklų vandens stebėseną Lietuvos higienos normoje HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“, patvirtintoje Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1055 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ patvirtinimo“ (toliau – Higienos norma) nustatyta tvarka.

5. Taisyklės netaikomos atliekant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų, policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgų, greitosios medicinos pagalbos funkcijas, taip pat ekstremaliųjų įvykių, situacijų, avarijų ar kitų stichinių nelaimių likvidavimo ir padarinių šalinimo metu, atliekant valstybinę saugios laivybos Lietuvos Respublikos vandenyse ir vidaus vandenų kelių būklės ir navigacinių įrenginių juose funkcionavimo kontrolę, darbų atlikimo vandens keliuose kontrolę, mokslinius ir kitus tyrimus, monitoringą ir stebėjimus vandens telkiniuose Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nustatytais tikslais ir tvarka, taip pat vykdant Taisyklių kontrolės, maudymosi vietų, paplūdimių ir maudyklų priežiūros bei administravimo funkcijas.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **Maudykla** – paplūdimio vieta, skirta maudytis dideliame besimaudančiųjų skaičiui ir atitinkanti Higienos normos reikalavimus.

6.2. **Maudymosi sezonas** – laikotarpis nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 15 d.

6.3. **Paplūdimio lankymo valandos** – laikotarpis nuo 7.00 iki 21.00 val.

6.4. **Maudymosi vieta** – įrengtas, prižiūrimas, patogus ilsėtis ir maudytis vandens telkinio ir su juo besiribojančios sausumos ruožas, neturintis paplūdimio statuso.

6.5. **Paplūdimys** – sausumos ir su ja besiribojančio vandens telkinio dalis, skirta poilsiui organizuoti.

6.6. **Tamsusis paros metas** – laikotarpis nuo saulėlydžio iki saulėtekio.

6.7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, Lietuvos higienos normoje HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų

vandens kokybė“, patvirtintoje Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1055, Aplinkosaugos sąlygose plaukianti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187 ir kituose teisės aktuose nustatytas sąvokas.

II SKYRIUS

SAUGAUS ELGESIO VANDENS TELKINIŲ VANDENYJE IR PAPLŪDIMIUOSE REIKALAVIMAI

7. Vandens telkinio vandenyje, maudymosi vietoje ir paplūdimyje draudžiama:

7.1. plaukioti ar bristi už vietų, pažymėtų plūdurais, taip pat maudytis po nustatytą paplūdimio lankymo valandų, maudymuisi neskirtose ir (ar) nesaugiose vietose (prie užtvankų, dirbtinių krioklių, šalia hidroelektrinėse naudojamų įrenginių, esančių vandenyje ir pan.) arba vietose, pažymėtose draudžiančiais maudytis informaciniais ženklais;

7.2. maudytis neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;

7.3. maudytis vaikams iki 14 metų amžiaus be suaugusiojo žmogaus priežiūros;

7.4. palikti prie vandens be priežiūros vaikus iki 14 metų amžiaus;

7.5. plaukioti ant pripučiamų čiužinių, transporto priemonių padangų ir kamerų, rąstų, lentų ir kitų plaukiojimui nepritaiktų daiktų;

7.6. plaukioti savaeigėmis ir nesavaeigėmis plaukiojimo priemonėmis tam neskirtose maudymosi vietų ir paplūdimių maudyklų zonose, jomis kelti pavojų žmonėms ir aplinkai;

7.7. suptis ir vaikščioti tam nepritaikytose plaukiojimo priemonėse, taip nesilaikyti plaukiojimo priemonės gamintojo nustatytą saugaus plaukiojimo priemonės naudojimo reikalavimų ir (ar) draudimų;

7.8. plaukti plaukiojimo priemone, jei joje nėra gelbėjimosi liemenių, skirtų visiems joje esantiems asmenims;

7.9. maudytis, nardyti ir šokinėti iš (nuo) plaukiančios plaukiojimo priemonės;

7.10. maudytis žaibuojant ir (ar) perkūnijos, škvalo, kilusio viesulo metu;

7.11. maudytis, esant gelbėjimo poste iškeltai raudonai vėliavai;

7.12. rūkyti (išskyrus įrengtas rūkymo vietas);

7.13. žaisti sportinius žaidimus ne fizinio aktyvumo (aktyvaus) paplūdimio zonoje ar sukelti pavojų poilsiautojams;

7.14. maudymosi vietose ir paplūdimiuose įrengti stovyklavietes;

7.15. maudymosi vietose ir paplūdimiuose kurti laužus;

7.16. skinti ir naikinti saugomų rūšių augalus;

7.17. būti bendruose paplūdimiuose nuogiems asmenims (nedėvintiems maudymosi kostiumų ar dėvintiems tik dalį jų);

7.18. lankytis su gyvūnais tam neskirtose paplūdimio vietose.

8. Plaukiojimo priemonės turi būti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotos ir techniškai tvarkingos.

9. Plaukiojant savaeigėmis ir nesavaeigėmis plaukiojimo priemonėmis privaloma laikytis Aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187, reikalavimų.

10. Paplūdimiuose, žmonėms gerai matomoje vietoje, turi būti įrengti aktualūs paplūdimio informaciniai, draudžiamieji ženklai ir vėliavos, taip pat stendas, kuriame išdėstytos šios pagrindinės saugaus elgesio vandens telkinio vandenyje taisyklės (rekomendacijos):

10.1. nemokėdami plaukti neikite į vandenį giliau kaip iki krūtinės;

10.2. nesimaudykite vieni, taip pat nesimaudykite nežinomose, nuošaliose vietose;

10.3. maudykitės tik įsitikinę, kad saugu, į nežinomą vandens telkinio vietą iš pradžių lėtai briskite, nenerkite ir nešokite į vandenį;

10.4. nestovėkite ir nežaiskite ten, kur galima netikėtai įkristi į vandenį;

- 10.5. nešokite į vandenį staiga, jei esate perkaitę, pirmiausia apsišlakstykite;
- 10.6. maudydamiesi nekramtykite gumos, nevalgykite, nesimaudykite iškart po valgio;
- 10.7. nežaiskite vandenyje pavojingų žaidimų ir to neleiskite daryti vaikams: nenardinkite kito asmens, netampykite už kojų, nelipkite kitiems ant pečių;
- 10.8. pradėję skęsti pasistenkite nepanikuoti, dėmesį į save atkreipkite šaukdami arba mojuodami rankomis, pasistenkite įkvėpti kuo daugiau oro, atsigulkite ant nugaros;
- 10.9. gelbėti skęstantįjį vandenyje be pagalbinių priemonių gali tik geras plaukikas, kuris moka profesionaliai įvertinti pavojaus lygį, išmano gelbėjimo būdus ir moka tai atlikti praktiškai;
- 10.10. pastebėję skęstantį žmogų šaukite mėgindami atkreipti aplinkinių dėmesį, kvieskite paplūdimio gelbėtojus, jeigu jų nėra, nedelsdami skambinkite skubios pagalbos numeriu 112. Laukdami gelbėtojų, pasitelkite į pagalbą kuo daugiau žmonių, pasidalykite pareigomis, bandykite padėti skęstančiajam saugiais būdais: nuo kranto, iš valtys, nuo tilto mesdami plūdūrą, tiesdami lazda ir t. t. Nerizikuokite savo gyvybe. Ištraukę skęstantįjį į krantą, suteikite pirmąją pagalbą, jei reikia, gaivinkite, kol atvyks pagalba;
- 10.11. nešaukite pagalbos, jei jos nereikia;
- 10.12. neplaukiokite ten, kur atliekami šuoliai į vandenį;
- 10.13. neplaukite į laivakelį ir nesiartinkite prie praplaukiančių laivų, nes kyla grėsmė būti įtrauktam po laivo sraigtais;
- 10.14. gelbėjimosi liemenę užsidėkite prieš išplaukdami plaukiojimo priemone į vandens telkinį ir ją dėvėkite visą laiką, taip pat būdami plaukiojimo priemonėje ant vandens.

III SKYRIUS

SAUGAUS ELGESIO ANT VANDENS TELKINIŲ LEDO REIKALAVIMAI

- 11. Ant vandens telkinio ledo draudžiama:
 - 11.1. vykdyti bet kokią veiklą neturint specialių smaigų, kuriais pasinaudojus būtų galima įlūžus išlipti ant ledo, ir tamsiuoju paros metu nedėvint liemenės ar kitos aprangos su šviesą atspindinčiais elementais;
 - 11.2. palikti vaikus iki 14 metų be suaugusio žmogaus priežiūros;
 - 11.3. vykdyti bet kokią veiklą esant neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;
 - 11.4. rengti renginius, išskyrus savivaldybės numatytais atvejais ir turint savivaldybės administracijos leidimą (išskyrus privačius vandens telkinius);
 - 11.5. stovėti ar važiuoti transporto priemonėmis, išskyrus atvejus, kai vykdoma žvejyba naudojant atitinkamas transporto priemones, būtinas tokiai žvejybai organizuoti;
 - 11.6. įrengti ir eksploatuoti čiuožyklas, išskyrus savivaldybės numatytais atvejais ir turint savivaldybės administracijos leidimą (išskyrus privačius vandens telkinius);
 - 11.7. vykdyti bet kokią veiklą, jei vandens telkinio ledas plonesnis nei 7 cm arba jo struktūra nevienalytė.
- 12. Iškirštą lede eketę, didesnę nei 20×20 cm, būtina pažymėti visiems žmonėms matomu būdu ir ryškių spalvų priemonėmis neteršiant aplinkos.
- 13. Saugaus elgesio ant vandens telkinio ledo rekomendacijos:
 - 13.1. kad ledas išlaikytų vieną žmogų, jo storis turi būti didesnis nei 7 cm, grupę žmonių – ne mažesnis kaip 12 cm;
 - 13.2. jeigu ledu, kurio storis yra 12 cm arba mažiau, eina grupė žmonių, atstumas tarp žmonių turi būti ne mažesnis kaip 5 m;
 - 13.3. einant ledu reikėtų eiti jau pramintu taku, nerekomenduojama ledu eiti vienam tamsiu paros metu;
 - 13.4. rekomenduojama turėti lazda (peikeną) ir ja tikrinti ledo stiprumą. Jeigu stuktelėjus lazda pasirodo vanduo, reikia nedelsiant grįžti į krantą;
 - 13.5. rekomenduojama eiti čiuožiant, neatitraukiant kojų nuo ledo;

13.6. ledu čiuožiant slidėmis reikia atsisegti slidžių apkaustus, kad esant reikalui jas galima būtų greitai nusimesti; plaštakų neprakišti per lazdų kilpas;

13.7. įlūžus ledui nepasiduokite panikai ir karštligiškai nesikabinkite už ledo krašto, nes jis lūžinės, o jūs prarasite jėgas. Bandykite „užplaukti ant ledo“ laikydamiesi ant vandens paviršiaus ir artėdami prie tvirtesnio ledo. Užlipę ant ledo kuo plačiau paskirstykite savo kūno svorį, ridenkitės arba šliaužkite į tą kranto pusę, iš kurios atėjote. Ant kojų stokitės tik išlipę ant kranto;

13.8. pastebėję įlūžusį ir skęstantį žmogų įvertinkite situaciją, nebėkite prie eketės – toje vietoje ledas yra plonesnis. Nedelsdami skambinkite skubios pagalbos numeriu 112. Jeigu įmanoma, bandykite nuo kranto ar tilto ištiesti ar mesti skęstančiam pagalbinę priemonę, į kurią galėtų įsikibti. Nerizikuokite savo gyvybe;

13.9. ištraukę skęstantįjį į krantą, patikrinkite jo kvėpavimą ir pulsą, prireikus pradėkite gaivinti. Jei yra galimybė, nugabinkite jį į šiltą patalpą, nuvilkite šlapius drabužius ir pakeiskite juos sausais, apklokite apklotais, antklode. Esant hipotermijai dėkite šiltus kompresus ant jo krūtinės, kaklo, galvos, kirkšnių, jei žmogus sąmoningas, duokite gerti šiltų saldžių gėrimų, netrinkite jo odos, neduokite gerti alkoholinių gėrimų.

14. Masiniai renginiai ant ledo organizuojami vadovaujantis savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.

15. Papildomi reikalavimai renginių organizatoriams organizuojant masinius renginius ant ledo:

15.1. ledo storis turi būti ne mažesnis kaip 25 cm;

15.2. jei žiūrovų vietos (tribūnos) įrengiamos ant vandens telkinio ledo, ledo storis turi būti ne mažesnis kaip 50 cm;

15.3. jei renginio metu ledu važiuoja arba renginio vietai įrengti naudojamos motorinės transporto priemonės, traktoriai ir savaeigės mašinos, ledo storis negali būti mažesnis nei:

15.3.1. automobiliams (bendras svoris iki 2700 kg) – 26 cm;

15.3.2. automobiliams (bendras svoris iki 3500 kg) – 31 cm;

15.3.3. automobiliams (bendras svoris iki 7000 kg) – 45 cm;

15.3.4. vikšriniais traktoriais (bendras svoris iki 10000 kg) – 56 cm.

15.4. likus vienai darbo dienai iki renginio, renginio ant ledo organizatoriai privalo pateikti leidimą organizuoti renginį ant ledo išdavusiai institucijai ledo storio matavimus. Ledo storis turi būti matuojamas ne mažiau kaip 10 vietų ir ne mažesniu kaip 50 metrų atstumu. Paaiškėjus, kad ledo storis mažesnis nei numatyta Taisyklių 16 punkte, leidimas rengti renginį neišduodamas, o išduotas – naikinamas.

16. Čiuožyklą ant vandens telkinio ledo eksploatuojantis ar renginius ant užšalusių vandens telkinių organizuojantis subjektas privalo užtikrinti žmonių saugumą. Jei ledo storis ar jo struktūra kelia pavojų žmogaus gyvybei, čiuožyklos eksploatacija ar ant ledo organizuojami renginiai turi būti sustabdyti.

IV SKYRIUS

GELBĖJIMO DARBŲ PAPLŪDIMIUOSE ORGANIZAVIMAS

17. Už skęstančiųjų gelbėjimo darbų organizavimą atsakingi:

17.1. paplūdimyje Taisyklėse nustatytais paplūdimio lankymo valandomis – paplūdimio administratorius;

17.2. vandens telkiniuose ne paplūdimio teritorijoje (išskyrus paieškos ir gelbėjimo rajoną), taip pat paplūdimyje po Taisyklėse nustatytų paplūdimio lankymo valandų – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

18. Gelbėjimo darbų organizavimas apima reagavimą į pagalbos prašymą, gelbėjimo darbų atlikimą, taip pat prevencinių priemonių taikymą.

19. Paplūdimio lankymo valandomis paplūdimio gelbėjimo punkte privalo budėti gelbėtojai, pasitikrinę sveikatą ir išklausę mokymus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymo Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių,

alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

20. Paplūdimiuose prie maudyklų turi būti gelbėtojams pasiekiamos gelbėjimo priemonės:

20.1. vandens transporto priemonė;

20.2. ryšio užtikrinimo ir palaikymo priemonės;

20.3. gelbėtojo asmens apsauginės priemonės (liemenės, šalmai ir kt.);

20.4. gelbėjimo priemonės (gelbėjimo ratas arba plūduras, lynas ir kt.);

20.5. stebėjimo priemonės ir informavimo priemonės (žiūronai, garsiakalbiai ir kt.);

20.6. pirmosios pagalbos suteikimo priemonės.

21. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos, gavusios pagalbos prašymą per Bendrąjį pagalbos centrą, į įvykio vietą atvyksta iš savo nuolatinių dislokacijos vietų ir pagal kompetenciją atlieka gelbėjimo darbus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Savivaldybių tarybų patvirtintų Saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių vandenyje ir ant paviršinių vandens telkinių ledo taisyklių laikymosi kontrolę užtikrina savivaldybės administracija ar jos įgalioti asmenys.

23. Asmenims, pažeidusiems savivaldybių tarybų patvirtintų Saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių vandenyje ir ant paviršinių vandens telkinių ledo taisyklių reikalavimus, taikoma administracinė atsakomybė, numatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse.
